

lek. Aleksandra Jasińska

Wpływ szynowania jelit na wczesny okres pooperacyjny

**Rozprawa na stopień doktora nauk medycznych i nauk o zdrowiu
w dyscyplinie nauki medyczne**

Promotor: prof. dr hab. Andrzej Kamiński

Klinika Chirurgii Dziecięcej WUM

**Obrona rozprawy doktorskiej przed Radą Dyscypliny Nauk Medycznych
Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego
Warszawa 2020**

Wstęp

Szynowanie jelit jest jednym ze sposobów zapobiegania niedrożności zrostowej. Jego skuteczność pozostaje kontrowersyjna. Brak jest prac dowodzących jednoznacznie skuteczności tej techniki chirurgicznej.

Szynowanie jelit celem odbarczenia miejsca zespolenia w przypadku dysproporcji anatomicznej lub funkcjonalnej, odpowiedniego ułożenia i odbarczenia z zalegającej treści skraca czas trwania niedrożności porażennej, przez co zmniejsza ryzyko jej powikłań, zmniejsza ryzyko wczesnej niedrożności mechanicznej oraz zapobiega nieuszczelnności zespolenia.

Cel pracy

Celem pracy jest ocena wpływu szynowania jelit na wczesny okres pooperacyjny.

Materiał metodyka

W latach 2006-2014 leczono 734 pacjentów w wieku od 1 miesiąca życia do 17 roku życia, 404 chłopców, 330 dziewczynek, u których wykonano operacje w obrębie jelita cienkiego i/lub grubego z opcjonalnym stosowaniem szynowania jelit.

Wśród tych pacjentów wyodrębniono dwie najbardziej liczne i jednorodne grupy.

Grupa 1(N=48) pacjenci operowani z powodu rozlanego odwyrostkowego zapalenia otrzewnej.

Grupa 2(N=42) pacjenci operowani w celu zamknięcia przetoki jelitowej wyłonionej z powodu martwiczego zapalenia jelit lub samoistnej perforacji jelitowej.

Tabl 1 - ogólna charakterystyka obu grup

grupa	lp	pleć K/M	wiek	masa ciała	szynowanie -/+
1	48	22/26	4-17 lat	15-70 kg	37/11
2	42	14/28	1-10 m-cy	2-8 kg	21/21

Retrospektywnie przeanalizowano dane pacjentów do 30 doby po operacji.

W obu grupach analizie poddano:

- czas pooperacyjnej niedrożności porażennej (czas powrotu perystaltyki, czas utrzymywania się zastoinowej treści w żołądku, czas pierwszego samoistnego wypróżnienia)
- wystąpienie niedrożności mechanicznej

W grupie drugiej oceniono także kliniczne cechy szczelności zespolenia.

Uzyskane wyniki poddano analizie statystycznej testem chi-kwadrat i testem U-Mannna-Whitneya. Za poziom istotności przyjęto $p < 0,05$.

Wyniki

Grupa 1

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, powrót perystaltyki obserwowano od 1 do 10 doby, z dominantą w 1 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit powrót perystaltyki obserwowano od 1 do 5 doby, z dominantą w 2 dobie. Różnica była istotna statystycznie $p=0,022$.

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, utrzymywanie się zastoinowej treści w żołądku obserwowano od 1 do 26 doby, z dominantą w 1 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit utrzymywanie się zastoinowej treści w żołądku obserwowano od 1 do 10 doby, z dominantą w 2 dobie. Różnica nie była istotna statystycznie $p=0,064$.

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, pierwsze samoistne wypróżnienie obserwowano od 1 do 26 doby, z dominantą w 3 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit samoistne wypróżnienie obserwowano od 2 do 16 doby, z dominantą w 6 dobie. Różnica nie była istotna statystycznie $p=0,242$.

Niedrożność mechaniczną, wymagającą reoperacji stwierdzono u 16 pacjentów spośród tych, u których podczas operacji pierwotnej nie zastosowano szynowania jelit. Pacjenci byli reoperowani pomiędzy 2 a 30 dobą, z dominantą w 4 dobie. Przyczyną reoperacji w każdym przypadku była niedrożność zrostowa. U każdego pacjenta uwolniono zrosty. U 11 pacjentów dodatkowo wykonano cekostomię i szynowano jelito, a u dwóch pacjentów wyloniono przetokę na jelicie.

U pacjentów, u których szynowano jelita podczas pierwszej operacji, niedrożność mechaniczną wymagającą reoperacji stwierdzono u jednego pacjenta. Pacjent operowany był w 2 dobie. Przyczyną niedrożności były zrosty jelitowe, które uwolniono i wyloniono przetokę na jelicie.

Różnica w częstości reoperacji w grupie pierwszej w zależności od stosowania szynowania była istotna statystycznie, $p=0,0376$.

Grupa 2

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, powrót perystaltyki obserwowano od 1 do 10 doby, z dominantą w 1 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit powrót perystaltyki obserwowano od 1 do 9 doby, z dominantą w 1 dobie. Różnica nie była istotna statystycznie $p=0,615$.

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, utrzymywanie się zastoinowej treści w żołądku obserwowano od 1 do 13 doby, z dominantą w 2 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit utrzymywanie się zastoinowej treści w żołądku obserwowano od 2 do 12 doby, z dominantą w 2 dobie. Różnica nie była istotna statystycznie $p=0,762$.

U pacjentów, u których nie szynowano jelit, pierwsze samoistne wypróżnienie obserwowano od 1 do 13 doby, z dominantą w 3 dobie. U pacjentów z szynowaniem jelit samoistne wypróżnienie obserwowano od 1 do 15 doby, z dominantą w 2 dobie. Różnica nie była istotna statystycznie $p=0,119$.

Niedrożność mechaniczną, wymagającą reoperacji stwierdzono u 2 pacjentów spośród tych, u których podczas operacji pierwotnej nie zastosowano szynowania jelit. Jeden pacjent był reoperowany w 5 dobie, drugi w 12 dobie. Przyczyną reoperacji u jednego pacjenta była niedrożność zrostowa, u drugiego niedrożność zrostowa i zwężenie zespolenia. U pacjenta z niedrożnością

zrostową uwolniono zrosty, założono cekostomię, przez którą szynowano jelito. U drugiego pacjenta uwolniono zrosty i wyłoniono przetokę jelitową.

U pacjentów, u których szynowano jelita podczas pierwszej operacji, niedrożność mechaniczną wymagającą reoperacji stwierdzono u jednego pacjenta. Pacjent operowany był w 6 dobie. Przyczyną niedrożności było zwężenie zespolenia. Podczas reoperacji resekowano zespolenie i wykonano nowe oraz ponownie szynowano jelito.

Różnica w częstości reoperacji w grupie drugiej w zależności od stosowania szynowania nie była istotna statystycznie, $p=0,560$.

U żadnego pacjenta z grupy drugiej nie wystąpiły kliniczne cechy nieszczelności zespolenia.

Podsumowanie

1. Stwierdzono istotny statystycznie dłuższy czas powrotu perystaltyki u pacjentów operowanych z powodu rozlanego odwyrostkowego zapalenia otrzewnej, u których zastosowano szynowanie jelit.
2. Częstość powikłań niedrożnością mechaniczną była istotnie statystycznie mniejsza w pierwszej grupie pacjentów, u których zastosowano szynowanie jelit.
3. W grupie pacjentów operowanych w celu zamknięcia przetoki jelitowej wyłonionej z powodu martwiczego zapalenia jelit lub samoistnej perforacji jelitowej nie stwierdzono istotnej statystycznie różnicy w czasie trwania niedrożności porażennej.
4. Nie stwierdzono istotnej statystycznie różnicy w częstości powikłań niedrożnością mechaniczną wymagającą reoperacji w drugiej grupie pacjentów.

Wnioski

1. Szynowanie jelit w rozlanym odwyrostkowym zapaleniu otrzewnej zastosowane celem odbarczenia i właściwego ułożenia jelit istotnie zmniejsza ryzyko wczesnej niedrożności mechanicznej wymagającej reoperacji.
2. Szynowanie stosowane celem odbarczenia miejsca zespolenia w przypadku dysproporcji anatomicznej lub funkcjonalnej nie wpływa na okres pooperacyjny i proces gojenia się zespolenia.

KIEROWNIK
Klinika Chirurgii Dziecięcej I WL
Prof. dr hab. Andrzej Kamiński

Aleksandra Jasłowska
chirurg dziecięcy
1128282